

Говор предсједавајућег Сталне делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Савјета Европе Бакира Изетбеговића на редовном засједању ПС Савјета Европе поводом извјештаја Мониторинг комитета "Хитна потреба за реформом устава у Босни и Херцеговини"

Стразбур, 29. април 2010.

"Господине предсједавајући, драге колеге,

Прије свега, желим да захвалим корепортерима на још једном напору да помогну развоју заштите људских права и изградњи демократских институција у Босни и Херцеговини.

Као што сте могли прочитати у најновијем Извјештају Мониторинг тима, главни политички актери у БиХ, нажалост, нису успјели договорити измјене Устава које би омогућиле свим грађанима у мојој земљи, без обзира на националну припадност, једнако право кандидирања . Босна и Херцеговина није имплементирала обавезујућу одлуку Европског суда за људска права, октобарски парламентарни избори ће бити још једни избори који су у колизији са Европском конвенцијом о људским правима.

Наравно, Босна и Херцеговина мора провести одлуку Европског суда за људска права, и она ће то, сигуран сам, учинити већ у овој години, вјероватно чим прођу парламентарни избори. Прецизније, када прође изборна кампања која јако отежава могућност постизања компромиса у постконфликтном друштву попут нашег. Уосталом, знамо да су све пресуде овог Суда проведене, прије или касније, па ће бити проведена и ова која се односи на Босну.

Промјена Устава на коју смо фокусирани ће отклонити проблем који је на нивоу принципа, омогућит ће иста права групи тзв „осталих” који не припадају ниједном конститутивном народу и који чине тек пар процената БХ популације. Ради се о реформи Устава која је неопходна, али је малог домета и неће дотаћи главне проблеме с којим се Босна и Херцеговина суочава. Мојој земљи је потребна реформа која омогућити самоодрживо функционисање државних

институција и убрзани пут земље ка НАТО и европским интеграцијама. Дакле, реформа какву заговарају раније усвојене резолуције вијећа Европе које инсистирају на цјелокупном сету реформских приједлога подржаних и одобрених од Венецијанске комисије. У ставу 6. посљедње Резолуције јасно је речено да парцијални приступ утемељен на краткорочним компромисима и двосмисленим формулацијама не би ријешио проблеме са којима се суочава Босна и Херцеговина, само би их прикрио! Венецијанска комисија је циљала у срж проблема када је као главну препреку функционисања демократских институција и кочницу бржег напретка БиХ ка еуроатлантским интеграцијама означила механизме тзв „ентитетског гласања” и прешироко постављеног оквира заштите виталног националног интереса.

Босна и Херцеговина се већ петнаест година налази под својеврсним протекторатом међународне заједнице. Високи представник посједује тзв Бонска овласти које му омогућавају супремацију над свим БХ институцијама, изабраним званичницима, законима... То је довело до пасивизирања и атрофирања домаћих снага. Вријеме је да се овакав ангажман међународне заједнице у БиХ оконча. Али, да би се окончао, неопходно је позицију свемоћног арбитра међународне заједнице замијенити властитим механизмима који ће моћи ефикасно да уклањају потенцијалне блокаде и застоје. Промјена статуса Високог представника, или подизање Бонских овласти без инсталирања домаћих механизма би резултирало скорим блокадама и колапсом система. Била би то највећа пријетња миру од престанка рата и потписивања Дејтонског споразума.

Вијеће Европе је изрекло праве ријечи о суштини реформе БиХ устава кроз резолуције које је усвојило. Ријечи су неопходне, али нису довољне. Вијеће Европе, и међународна заједница опћенито, ће морати показати више одлучности и упорности како би се ријечи преточиле у акцију. Босна и Херцеговина мора што хитније кренути према свеобухватној измјени устава на бази јасних ставова Венецијанске комисије. Нема другог пута.

И на крају, у иступима претходних говорника често су сви политичари у Босни третирани на исти начин. Нисмо сви исти, и нисмо то никад били. Једни су жељели рат, други мир. Једни су прихватили сарадњу са међународном

заједницом, други су пркосили, одбијали реформе, изазивали кризе и правили проблеме. Видите, неки од босанских политичара нису хтјели нити да се сусретну са корепортерима који су у Босну допутовали из далеке Норвешке и Шведске. Људи су путовали хиљаде километара да помогну мојој земљи, а неки босански политичари нису имали времена за њих, били су заузети". (крај)